

Гражданство

Светът на храната

Винаги имате банани вкъщи, но никога не сте виждали бананово дърво наоколо? Това се дължи на факта, че голяма част от храната, която ядем, не се отглежда в нашия регион! Всъщност това, което ядем, има много по-голямо въздействие върху света, отколкото директно върху нас! Любопитен ли си да видиш по-голямата картинка? Или, както казват на немски, да „погледнеш през ръба на чинията“? Тогава да започваме!

Сфера	Гражданско образование, Здраве, Social Studies
Тема	Околна среда
Приблизително време	2 часа и 45 минути
Цели	<p>Ако преминеш през целия модул, ще</p> <ul style="list-style-type: none"> • научиш повече за търговията с храни и разхищението на храни • научиш от къде идват различните храни • научиш за регионални и сезонни храни • научиш повече за устойчивото производство на храни

Загрявка

Какво знаеш за световната хранителна индустрия? Отговори на тези въпроси с приятеля/ката си.

1. Колко вида банани съществуват?

- а 1
- б 25
- в над 500

2. Големи части от тропическите гори се изсичат, за да се освободи място за соя. Каква е основната причина, заради която има голяма нужда от соя?

- а все повече хора ядат вегетарианска и веган храна
- б използва се като храна за животни в производството на месо

3. Откъде произхождат картофите?

- а Китай
- б Германия
- в Перу и Боливия

4. Колко хектара в Коста Рика се използват за отглеждане на ананас (1 хектар е с размерите на 1 футболно игрище)?

- а в Коста Рика не се отглежда ананас
- б 540
- в 54.000

5. Колко храна се губи в световен мащаб годишно?

- а 13 милиона тона годишно
- б 130 милиона тона годишно
- в 1.3 милиарда тона годишно

6. Колко от този обем се губи у дома?

- а 1/3
- б 1/10
- в 1/30

Научи

1

Стъпка 1

Какво мислите за въздействието на световното производство на храни върху:

- a** хората?
- б** биоразнообразието и природата?
- в** климата?

Направете анализ по всяка от трите точки: вземете лист и напишете всички идеи, които ви идват на ум!

Когато приключите, сравнете отговорите си с тази информация:

Влияние на световното производство на храна върху хората

› **Заграбване на земя:** Чуждестранни компании купуват или наемат земи в страните от световния Юг, например за производство на храни. Малките земеделски стопани често са **лишавани от своите земи и работа**.

› **Експлоатация на хора:** Като се фокусират върху увеличаването на печалбата си, множество големи предприятия се възползват от сложни и непрозрачни търговски вериги и **не предлагат здравословни и справедливи условия на труд и справедливо заплащане на работниците си**.

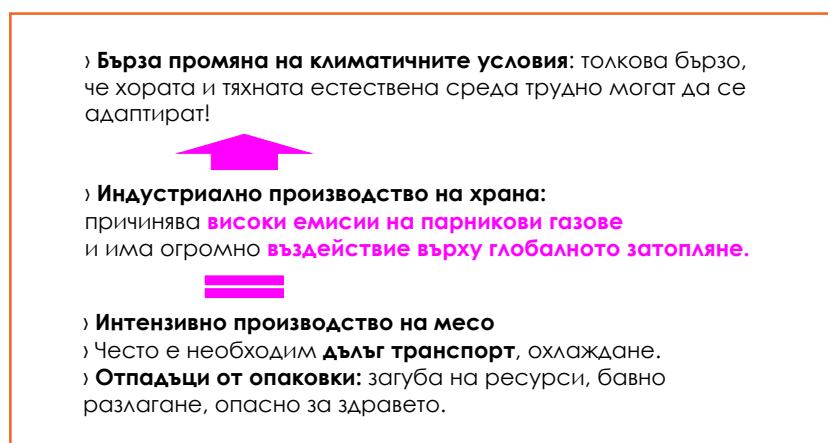
› **Повишаване на цените за местното население:** Когато продуктите, например киноа, станат популярни в по-богатите страни, производителите печелят повече, ако ги продават в чужбина. Продуктът **на местния пазар става по-скъп**. Местните жители губят достъп до основните съставки от традиционното си хранене.

› **Скука във вкус:** Тъй като **само няколко култури и добитък** са устойчиви на вредители или се произвеждат в големи количества, те **съставляват висок процент от произведеното**. Това води до монотонност по рафтовете и в чиниите ни.

Влияние на световното производство на храна върху биоразнообразието и природата

Влияние на световното производство на храна върху климата

Индустриалното производство на храна се фокусира върху **евтиното производство**, но **в големи количества**.

Загуба на храна: в ранните етапи на производството като прибиране на реколтата, съхранение и транспортиране.

Отпадъци от храни: продукти, изхвърлени от супермаркети и потребители.

Индустриалното производство на храна причинява **загуби на реколтата: изменението на климата засяга най-много дребните земеделски стопани**, по-специално в Субсахарска Африка и Югоизточна Азия.

Стъпка 2

Познайте а) произхода на и б) къде най-много се отглежда в днешно време 1) бадема, 2) какаото и 3) ябълката. Запишете ги така: **1а), 1б), 2а), 2б), 3а), 3б)**.

Когато приключите, проверете дали са правилни и преминете към следващия въпрос:

Откъде идват тези продукти в нашите супермаркети?
Познай сега и провери следващия път, когато отидеш!

Стъпка 3

За да противодействат на влиянието на световната търговия с храни върху света, някои хора се опитват да купуват колкото е възможно повече "регионални продукти", т.е. продукти, които растат в техния район.

Подпомаганото от общността селско стопанство става все по-популярно: земеделските стопани получават фиксирана сума пари* всеки месец от членовете на общността и споделят с тях своята реколта. По този начин фермерът споделя риска от реколтата, а жителите на града получават вкусна регионална храна и възможността да станат **фермери за един ден**, като отидат да помагат в провинцията.

Представете си сега, че сте член на подпомаганото от общността селско стопанство: какви продукти бихте получили по това време на годината?

Опитайте се да предположите и след това да проверите, като се допитате до хора, които биха могли да знаят или да разполагат със сезонен календар, характерен за вашия регион!

* Обикновено тя е организирана в дух на солидарност: колко ще платят членовете, зависи от парите, с които всеки член разполага. Общата сума трябва да съответства на сумата, от която се нуждаят земеделските стопани, за да покриват разходите си и да плащат заплати.

Correct answers

Warm-up

1c; 2b; 3c; 4c; 5b; 6a

Learn

1а) Западната част на Средна Азия (Афганистан, Иран, Ирак и Сирия)

1б) САЩ, Испания, Германия, Обединени арабски емирства (ОАЕ), Хонконг, Австралия

2а) Централна и Западна Азия, по-късно древна Гърция и Рим

2б) Китай, САЩ, Полша, Турция и Индия

3а) Средна и Южна Америка

3б) Еквадор, Кот д'Ивоар, Гана, Нигерия, Камерун

2

Да се съсредоточим върху разхищението на храна:

Какво мислите, че правят супермаркетите, когато продуктите им минат срока си на годност?

Повечето ги изхвърлят. В знак на протест някои хора започнаха да "пропускат" (skipping): отиват до кофата за боклук в супермаркета и вземат храна, която все още е добра! Те ядат прясна храна и спестяват пари! Но това обикновено не е законен начин за спиране разхищението на храна. Добрата новина е, че някои супермаркети започват да дават втори живот на хранителните си отпадъци, като официално ги даряват на хора или организации.

Как се справят хранителните магазини и супермаркетите във вашия регион с проблема с разхищението на храна?

Отидете заедно да ги интервюирате!

Ако продължават да разхищават храна, развийте идеи за **това какво бихте могли да направите, за да промените ситуацията** (например писмо до директора, стратегическа среща с местно сдружение, което подкрепя бедните хора, театрално представление за повишаване на обществената осведоменост по темата...) и го направете!

Запомнете: **зад всички промени е имало някой, който се е борил за тях!**

А сега нека преминем към световното производство на храна!

Създай

Време е да се активизираме!

1

Изберете заедно един плод или зеленчук, който харесвате и който не е регионален.

2

Начертайте на картата на света маршрутите, по които продуктът се придвижва от мястото на произход до мястото на отглеждане и до местния магазин за хранителни стоки.

3

Готови ли сте? Сега е време да **напишете някои ключови думи**, свързани с различните фактори на въздействие (хора, биосфера и природа и климат), свързани с тяхното производство и търговия.

След като приключите, окачете го на място, където ви е позволено и където други хора могат да го видят!

Помисли

В заключение, **какво ти направи най-силно впечатление по отношение** на световното производство на храни? Какво беше ново за теб, какво вече знаеш?

Как мислиш ще се отрази това знание на бъдещата консумация?

Сподели с приятеля/ката си мислите си и **направи картичка по темата**, за да повишиш осведомеността на хората около себе си и цялата общност на KIDS4ALLL!